

ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Навчальний посібник

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора *Н. П. Матюхіної*

Видання 2-ге, доповнене та перероблене

Харків
«Право»
2021

Авторський колектив:

Ю. П. Битяк – передмова, розділ 1 (§ 3);
Н. П. Матюхіна – розділи 1 (§ 1, 2), 2, 3, 4, 5, 6 (§ 1–3), 7, 8, 9, 11 (§ 7);
М. С. Ковтун – розділи 6 (§ 4), 11 (§ 1–6, 8);
П. В. Редіна – розділи 1 (§ 4), 4 (п. 4.3);
О. М. Соловійова – розділ 12;
С. А. Федчишин – розділ 10;
О. Б. Червякова – розділ 13

Рецензенти:

В. Я. Настюк – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент Національної академії правових наук України;

О. С. Проневич – доктор юридичних наук, професор кафедри службового та медичного права Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

А. А. Стародубцев – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права гуманітарно-правового факультету Харківського національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «ХАІ»

Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / [Ю. П. Битяк, О-75 Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.] ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. – Вид. 2-ге, допов. та перероб. – Харків : Право, 2021. – 238 с.

ISBN 978-966-998-139-4

У навчальному посібнику висвітлено основні питання курсу «Основи публічного адміністрування» для студентів другого (магістерського) рівня юридичних закладів вищої освіти. Ураховані сучасне законодавство (станом на 1 січня 2021 року), а також практика публічного адміністрування.

Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних спеціальностей закладів вищої освіти, всіх, хто цікавиться проблемами публічного адміністрування.

УДК 342.9-027.555

© Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С.
та ін., 2018

© Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С.
та ін., доповнення та переробка, 2021

© Оформлення. Видавництво «Право», 2021

ISBN 978-966-998-139-4

ЗМІСТ

Передмова	7
-----------------	---

Розділ 1.

Публічне адміністрування, його сутність та значення

§ 1. Поняття, основні риси та види публічного адміністрування	8
§ 2. Поняття та ознаки публічної адміністрації	12
§ 3. Державне управління як складова публічного адміністрування	14
§ 4. Місьцеве самоврядування в системі публічного адміністрування	16

Розділ 2.

Основні теорії, школи та моделі публічного адміністрування

§ 1. Основні етапи розвитку публічного адміністрування.....	20
§ 2. Вудро Вільсон та його внесок в розвиток теорії публічного адміністрування.....	24
§ 3. Бюрократична модель державного управління Макса Вебера.....	25
§ 4. Новий публічний менеджмент як модель публічного адміністрування.....	27
§ 5. Концепція «належного управління»	29

Розділ 3.

Адміністративна реформа як інструмент вдосконалення публічного адміністрування

§ 1. Адміністративна реформа: поняття, мета та види.....	33
§ 2. Адміністративна реформа в Україні, її завдання і напрямки	35
§ 3. Сучасний етап реформування державного управління в Україні: мета, завдання, основні напрямки	38

Розділ 4.

Система публічного адміністрування

§ 1. Поняття системи публічного адміністрування	43
§ 2. Цілі та функції публічного адміністрування.....	45
§ 3. Організаційна структура системи публічного адміністрування	47
§ 4. Принципи організації та функціонування системи публічного адміністрування	49

4.1. Принципи централізації та децентралізації публічного адміністрування	49
4.2. Принципи концентрації та деконцентрації публічного адміністрування	51
4.3. Принцип транспарентності публічного адміністрування	52
§ 5. Партисипативний механізм публічного адміністрування	54

Розділ 5.

Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування

§ 1. Органи виконавчої влади: поняття, ознаки, особливості правового становища	57
§ 2. Види та система органів виконавчої влади	59
§ 3. Кабінет Міністрів України в системі публічного адміністрування.....	60
§ 4. Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування.....	62
§ 5. Повноваження і форми діяльності місцевих державних адміністрацій.....	65

Розділ 6.

Система публічного адміністрування у сфері юстиції

§ 1. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: сучасний стан організації та правового забезпечення.....	68
§ 2. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування юстицією	73
§ 3. Територіальні органи Міністерства юстиції України	77
§ 4. Державний контроль у сфері юстиції	81

Розділ 7.

Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації

§ 1. Децентралізація у сфері публічного адміністрування юстицією.....	86
§ 2. Правові та організаційні основи системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	88
§ 3. Правові засади та суб'єкти державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.....	93
§ 4. Правові засади та система органів державної реєстрації актів цивільного стану	100
§ 5. Державна реєстрація друкованих засобів масової інформації (правові засади, органи державної реєстрації).....	106

§ 6. Правові та організаційні засади державної реєстрації інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності.....	108
§ 7. Контроль у сфері державної реєстрації	110

Розділ 8.

Публічне адміністрування у сфері організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів

§ 1. Органи та особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів.....	116
§ 2. Міністерство юстиції України в системі організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів.....	120
§ 3. Асоціація приватних виконавців України.....	124

Розділ 9.

Система надання безоплатної правової допомоги населенню

§ 1. Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові та організаційні засади	129
§ 2. Суб'єкти надання безоплатної первинної правової допомоги	132
§ 3. Суб'єкти надання безоплатної вторинної правової допомоги	137
§ 4. Управління системою надання безоплатної правової допомоги населенню.....	140
§ 5. Координаційний центр з надання правової допомоги: організаційно- правові засади діяльності	143

Розділ 10.

Публічна служба

§ 1. Публічна служба в Україні: поняття, види та правові засади	150
§ 2. Державна служба в Україні: поняття, види та принципи	152
§ 3. Поняття та види державних службовців	155
§ 4. Основи правового статусу державних службовців	157
§ 5. Вищий корпус державної служби	159

Розділ 11.

Процес публічного адміністрування

§ 1. Публічне адміністрування як процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень.....	164
--	-----

§ 2. Поняття та види управлінських рішень	166
§ 3. Форми публічного адміністрування: поняття, сутність та види	168
§ 4. Правові акти управління як пріоритетна форма публічного адміністрування.....	170
§ 5. Адміністративна процедура: поняття, ознаки та види	174
§ 6. Методи публічного адміністрування, їх ознаки та види.....	176
§ 7. Поняття та види стилю управління	178
§ 8. Адміністративний розсуд: поняття, принципи та межі використання в публічному адмініструванні	179

Розділ 12.

Публічні послуги

§ 1. Публічні послуги: поняття та види	183
§ 2. Адміністративні послуги в системі публічних послуг: поняття та характерні ознаки.....	185
§ 3. Організаційно-правове регулювання адміністративних послуг в Україні	189
§ 4. Центр надання адміністративних послуг: особливості правового статусу	196
§ 5. Електронні адміністративні послуги.....	201
§ 6. Адміністративні послуги у сфері юстиції	207

Розділ 13.

Публічне адміністрування в умовах розвитку інформаційного суспільства

§ 1. Інформація як основа публічного адміністрування. Поняття інформації та інформаційних ресурсів	211
§ 2. Види інформації. Режим доступу до інформації	214
§ 3. Правове регулювання доступу до публічної інформації	215
§ 4. Поняття публічної інформації, види публічної інформації з обмеженим доступом	219
§ 5. Реалізація права на доступ до публічної інформації за інформаційним запитом	221
§ 6. Поняття, мета та сутність електронного урядування	224
§ 7. Законодавче забезпечення розвитку електронного урядування	226
§ 8. Форми реалізації електронного урядування.....	232

Список рекомендованої літератури	235
---	------------

===== ПЕРЕДМОВА

Вивчення курсу «Основи публічного адміністрування» набуває особливого значення у зв'язку із запровадженням в Україні світових та європейських стандартів публічного адміністрування, розширенням прав і свобод людини та громадянина у сфері публічного адміністрування.

Метою курсу «Основи публічного адміністрування» є вивчення та засвоєння студентами юридичних спеціальностей закладів вищої освіти теоретичних знань та формування професійної компетентності щодо публічного адміністрування, його сутності та системи, правових засад, завдань та функцій, форм та методів публічного адміністрування.

У навчальному посібнику стисло викладено повний курс з основ публічного адміністрування, висвітлено основні поняття у сфері публічного адміністрування, етапи, школи та моделі його розвитку. Містяться основні положення щодо: системи публічного адміністрування, принципів її організації, правового статусу органів публічної адміністрації, організаційно-правових засад публічного адміністрування у сфері юстиції, цілей, завдань та функцій публічного адміністрування, його форм та методів. Розглянуто питання організації та правового забезпечення надання публічних (адміністративних) послуг, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в публічному адмініструванні.

Посібник підготовлений викладачами кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, чий науковий інтереси зосереджені на проблемах організації та правового регулювання публічного адміністрування.

Висловлюємо вдячність шановним рецензентам за слушні зауваження та цінні поради, висловлені стосовно рукопису навчального посібника: доктору юридичних наук, професору В. Я. Настюку, доктору юридичних наук, професору О. С. Проневичу та доктору юридичних наук, професору А. А. Стародубцеву.

Розділ 1

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ, ЙОГО СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ

§ 1. Поняття, основні риси та види публічного адміністрування

Поняття «публічне адміністрування» протягом останніх років поступово входить у науковий обіг в Україні та все частіше застосовується в політичних, економічних та соціальних сферах. Проте до сьогодні триває дискусія щодо змісту та сфери використання як цього терміну, так і близьких до нього понять (публічна адміністрація, державне управління, муніципальне управління та інших).

Термін «публічне адміністрування» походить від англ. «*public administration*» (управління на державному та місцевому рівні; державне управління). Виходячи із етимології слів «адміністрування» (*administration* – управляти, завідувати, служити)¹ та «публічний» (*public* – суспільство, народ; відкритий, гласний, суспільний) *публічне адміністрування* у найбільш широкому значенні розуміється як відкрита, гласна та прозора діяльність органів управління (передусім, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування) та їх посадових осіб стосовно вирішення проблем суспільства у цілому.

Поняття «публічне адміністрування» безпосередньо пов'язане з поняттям «*публічна влада*».² Суб'єкти публічного адміністрування

¹ *Адміністрування* (від лат. *administro* – управляю, завідаю, служу) – діяльність органів управління і їхніх посадових осіб. *Адміністрування* також визначають як діяльність безпосередньо пов'язану з реалізацією управлінських рішень.

У свою чергу, *адміністрація* – це апарат, органи, сукупність осіб, які управляють, керують діями людей.

² *Публічна влада* може здійснюватися двома шляхами – *безпосередньо населенням або через відповідні інституції, які називаються органами публічної влади*. Залежно від форм публічної влади (*державна влада та муніципальна влада*) розрізняють органи державної влади і органи місцевого самоврядування.

організаційно належать до системи органів публічної влади, наділені публічно-владними повноваженнями. Виходячи з цього можемо говорити про те, що *публічне адміністрування* – це вплив суб’єкта, який наділений публічною владою, на об’єкт з метою забезпечення публічних інтересів¹.

Комітет експертів з державного управління ООН визначає в якості мети публічного адміністрування не тільки безпосереднє ефективне управління, що здійснюється у публічному секторі, але й створення справедливого суспільства. При цьому важливо відмітити, що публічне адміністрування досягає цієї мети тільки в тому випадку, якщо воно відображає цінності, потреби та соціальні запити населення та належним чином реагує на них.

Сфера публічного адміністрування характеризується тим, що воно здійснюється як у межах діяльності органів виконавчої влади та діяльності органів місцевого самоврядування під час реалізації ними повноважень зовнішнього і внутрішньоорганізаційного характеру, так і поза межами діяльності цих органів (наприклад, всередині апаратів інших державних органів – Верховної Ради України, судів, апарату органів прокуратури тощо). Окремі публічно-управлінські функції, які реалізуються в інтересах суспільства, можуть бути делеговані громадським організаціям, підприємствам та організаціям різних форм власності.

Таким чином, функції публічного адміністрування можуть виконуватися різними суб’єктами:

- органами виконавчої влади (іншими органами державного управління);
- органами місцевого самоврядування; – державними і комунальними установами і підприємствами;
- приватними установами і підприємствами; – громадськими організаціями.

¹ У найбільш загальному розумінні *публічний інтерес* – це загальний інтерес суспільства, визнаний державою, який спирається на її підтримку і правовий захист. Це не тільки інтереси суспільства у цілому, але і інтереси окремих соціальних груп.

Однак, ключовими суб'єктами публічного адміністрування є органи виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування. Всі інші суб'єкти можуть бути уповноважені на виконання функцій публічного характеру: або постійно, або тимчасово – у випадках делегування виконання окремих публічних завдань.

Ураховуючи різні підходи до визначення публічного адміністрування можна погодитись із наступним його визначенням. ***Публічне адміністрування** – це регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг.*

Таким чином, поняття «публічного адміністрування» розглядається як таке, що змістовно охоплює поняття державного і муніципального управління.¹ В той же час, в конкретному контексті це поняття може означати окремо як державне управління, так і муніципальне управління (як складові публічного адміністрування), або їх сукупність. Ці види управління відрізняються один від одного за суб'єктами та характером джерел їх регулювання. У той же час вони стосуються інтересів громадян, спрямовані на реалізацію та захист їх прав і свобод, створення належних умов для виконання ними своїх обов'язків. Як державному управлінню, так і управлінню з боку органів місцевого самоврядування притаманні такі *ознаки*, як: публічність; юридично-владний, виконавчо-розпорядчий характер; спрямованість на забезпечення реалізації, охорони та захисту публічного інтересу; організаційна спрямованість, безперервність здійснення та декотрі інші.

Діяльність органів, що здійснюють публічне адміністрування, ґрунтується на повноваженнях, закріплених в законах та інших нор-

¹ *Муніципальне управління* як вид публічного адміністрування має справу з місцевими питаннями, які стосуються інтересів жителів певної території та населеного пункту. *Муніципальне управління* – це адміністративно-владна діяльність уповноважених органів місцевого самоврядування, яка здійснюється в інтересах місцевого населення для забезпечення реалізації муніципальної влади.

мативно-правових актах, спрямована на забезпечення публічного інтересу і реалізується шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг. Ця діяльність здійснюється на загальнодержавному і місцевому рівнях, за різними сферами (соціально-економічна, адміністративно-політична, соціально-культурна) та галузями, окремими напрямками, має як зовнішню, так і внутрішньоорганізаційну спрямованість.

Згідно з існуючими підходами¹ публічне адміністрування в залежності від різних критеріїв поділяються на певні види

За змістом діяльності:

- спрямованість на надання встановлених законами адміністративних послуг;
- здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності, у процесі якої публічна адміністрація забезпечує виконання законодавства відповідно до визначеної компетенції.

За спрямуванням владного впливу публічної адміністрації:

- зовнішня адміністративна діяльність публічної адміністрації (здійснюється з метою реалізації «зовнішніх» повноважень, тобто повноважень адресованим суб'єктам права (фізичним та юридичним особам), які не входять в структуру публічної адміністрації – наприклад, здійснення діяльності з надання адміністративних послуг);
- внутрішньоорганізаційна діяльність публічної адміністрації (пов'язана з організацією суб'єкта управління, управлінням персоналом тощо).

За юридичними наслідками для об'єктів адміністративного впливу:

- втручальне публічне адміністрування, пов'язане з чітко визначеним законом обмеженням прав, свобод або законних інтересів приватної особи, що виявлено в покладенні на неї відповідних обов'язків або обтяжень.

¹ Див., наприклад: Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко, С. Стеценко та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018; Загальне адміністративне право : підручник / [І. С. Гриценко, Р. С. Мельник, А. А. Пухтецька та ін.] ; за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ : Юрінком Інтер, 2015 та ін.

– сприяльне публічне адміністрування, що має на меті сприяння приватним особам у реалізації наданих їм прав, свобод або законних інтересів. Пов’язується з наданням приватним особам суб’єктами публічної адміністрації адміністративних послуг.

– забезпечувальне публічне адміністрування, що пов’язане із забезпеченням нормального існування приватних осіб (наприклад, надання житлово-комунальних, інформаційних, освітніх та інших видів публічних послуг).

Існують і ніші підходи до поділу публічного адміністрування. Наприклад, *за суб’єктами управлінського впливу*. Якщо суб’єкт управлінського впливу державна адміністрація, органи виконавчої влади та їх посадові особи – мова йде про державне управління. Якщо ж суб’єктом є адміністрація муніципальних утворень та їх посадові особи – мова йде про муніципальне управління.

§ 2. Поняття та ознаки публічної адміністрації

Науковий термін «публічна адміністрація» був розроблений у країнах континентальної системи адміністративного права, головним чином у Франції, а згодом набув сприйняття і в інших країнах. На відміну від зарубіжних країн, де поняття публічна адміністрація є поширеним та часто вживаним в офіційних документах, у вітчизняній правовій науці це поняття є відносно новим, в наукових колах досі не сформовано єдиного підходу щодо його визначення. На сторінках наукових джерел пропонуються різні визначення, які розкривають окремі риси публічної адміністрації.

За сучасних умов склалося декілька підходів до розуміння поняття «публічна адміністрація». Найбільш поширеними з яких є організаційно-структурний та функціональний.

З точки зору прихильників *організаційно-структурного підходу* публічна адміністрація – це система органів публічної влади, які виконують свої повноваження у державній сфері з метою забезпечення

як інтересів держави, так і інтересів суспільства. Крім органів публічної влади та органів, що виконують делеговані їм органами публічної влади функції, до системи публічної адміністрації включають і незалежні публічні підприємства та фізичних осіб, в разі виконання ними повноважень офіційних органів.

У даному випадку мова йде про розуміння публічної адміністрації у широкому та вузькому значенні. У *широкому значенні* до публічної адміністрації крім органів публічної влади, відносять також органи, які не входять до неї організаційно, але виконують делеговані нею функції. У *вузькому значенні* під «публічною адміністрацією» розуміються органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як складові системи органів публічної влади.

За *функціонального підходу* публічна адміністрація – це діяльність відповідних структурних утворень з виконання функцій, спрямованих на реалізацію публічного інтересу.

Ще одне визначення «публічної адміністрації» пов'язане з використанням цього поняття для позначення сфери управління публічним сектором. Але подібна інтерпретація даного поняття є менш поширеною.

Висновки.

1. **Публічна адміністрація** – це сукупність суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами якої є органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також інших суб'єктів, які мають повноваження забезпечувати виконання закону та здійснювати інші публічно-управлінські функції в публічних інтересах.

2. Публічна адміністрація виокремлюється від політичних структур, має особливий статус та призначення (адміністрація має бути політично нейтральною, хоча вона виконує політичні рішення).

3. Публічна адміністрація, займаючись організацією та урегулюванням публічних справ, діє у публічних інтересах. *Метою* діяльності публічної адміністрації є задоволення публічного інтересу.

4. Публічна адміністрація наділяється прерогативами публічної влади, тобто владними повноваженнями.

5. Публічна адміністрація забезпечує виконання законів, відповідно вона пов'язана із виконавчою гілкою влади та відокремлена від законотворчості та судочинства. В той же час, в апараті як законодавчої, так і судової влади є органи й установи, які організують діяльність парламентів та судів. Вони також здійснюють адміністративну діяльність, забезпечуючи виконання законів.

6. Публічна адміністрація виконує не лише адміністративно-управлінські, але й публічно-сервісні функції.

Адміністративне право встановлює межі діяльності публічної адміністрації, закріплює правовий статус службовців органів публічної адміністрації, визначає форми контролю за її діяльністю. Органи та установи публічної адміністрації є обов'язковими суб'єктами адміністративно-правових відносин.

§ 3. Державне управління як складова публічного адміністрування

Державне управління в *широкому сенсі* визначається як сукупність усіх видів діяльності держави, тобто всіх форм реалізації державної влади в цілому. Таке розуміння дозволяє відокремити державні органи з управлінської діяльності від недержавних. У *вужькому сенсі* державне управління являє собою діяльність держави в особі спеціальних державних органів – органів виконавчої влади. В даному випадку державне управління розглядається як самостійний вид державної діяльності, який має підзаконний, виконавчо-розпорядчий характер, органів (посадових осіб) щодо практичної реалізації функцій і завдань держави в процесі регулювання економічної, соціально-культурної та адміністративно-політичної сфер.

Хоча державне управління охоплює три гілки державної влади, головним чином його здійснюють органи виконавчої влади. Тобто, *державне управління* – це частина державної діяльності, яка має своїм основним призначенням здійснення виконавчої влади. Державний характер такого управління полягає в тому, що в його про-

цесі реалізуються завдання, функції та інтереси держави. Для його здійснення створюються спеціальні органи – органи виконавчої влади, що діють у рамках законів та в межах визначених для них повноважень.

Як самостійному виду державної діяльності державному управлінню притаманні *характерні риси*, що випливають із його природи – здійснення виконавчих і розпорядчих повноважень: а) загальнодержавний характер, оскільки воно охоплює найбільш важливі сторони життя держави та суспільства; б) спрямованість на виконання Конституції та законів України (підзаконна діяльність); в) юридично-владний, виконавчо-розпорядчий характер; г) організаційний зміст, за допомогою якого досягаються регулювання і координація спільної праці людей; д) цілеспрямованість, оскільки воно має безпосередніми об'єктами свого впливу галузі економічного, соціального та адміністративно-політичного будівництва; є) безперервне здійснення.

Концепцією адміністративної реформи в Україні (Указ Президента України від 22.07.1998 р. №810/98 «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні») державне управління визначається як вид діяльності держави, що полягає у здійсненні нею управлінського, тобто організуючого впливу на ті сфери і галузі суспільного життя, які вимагають певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади. В той же час державне управління здійснюється і за межами функціонування виконавчої влади, наприклад, на рівні державних підприємств, установ і організацій.

Поряд з поняттям «державне управління» широкого обігу має поняття «*система державного управління*», зміст якого охоплює такі складові елементи, як: а) суб'єкти управління, тобто органи виконавчої влади; б) об'єкти управління, тобто сфери та галузі суспільного життя, що перебувають під організуючим впливом держави; в) управлінська діяльність (процес), тобто певного роду суспільні відносини, через які реалізуються численні прямі та зворотні зв'язки між суб'єктами і об'єктами управління.

§ 4. Місцеве самоврядування в системі публічного адміністрування

Державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади – тобто передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності. В основу цієї політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері. Правовий статус місцевого самоврядування в Україні визначається Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами.

Місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об’єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст (Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР).

Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на принципах: народовладдя; законності; гласності; колегіальності; поєднання місцевих і державних інтересів; виборності; правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених Законами України; підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб; державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування; судового захисту прав місцевого самоврядування. Серед найважливіших ознак органів

Навчальне видання

Битяк Юрій Прокопович
Матюхіна Наталія Петрівна
Ковтун Марина Сергіївна
Редіна Поліна В'ячеславівна
Соловійова Ольга Миколаївна
Федчишин Сергій Анатолійович
Червякова Олена Борисівна

ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Навчальний посібник

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора *Н. П. Матюхіної*

Видання 2-ге, доповнене та перероблене

Видається в авторській редакції

Комп'ютерна верстка *О. А. Федосєєвої*

Підписано до друку з оригінал-макета 26.01.2021.
Формат 60×84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 13,83. Обл.-вид. арк. 11,17. Вид. № 2684.
Тираж 100 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
вул. Чернишевська, 80а, Харків, 61002, Україна

Тел./факс (057) 716-45-53

Сайт: www.pravo-izdat.com.ua

E-mail для авторів: verстка@pravo-izdat.com.ua

E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»
Тел. (057) 717-25-44